

MAGYAR LAP

3 lei

Taxa postală plătită în nume aprobabil Dir. Gen. PTT No.

urnak BUDAPEST

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP VI. évfolyam, 190 (1632) szám * Csütörtök, 1937 szeptember 23

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Másfélórás légitámadás Nanking ellen

A kínaiak lége hárító ágyúja megrongálta az amerikai nagykövetség épületét

Véres ütközetek Lotien környékén

Tokióból jelentik: A japán hadsereg-főparancsnokság hivatalos jelentése szerint a japán légihaderő az összes harcatereken erőteljes tevékenységet fejt ki. A keddi nap során hét kínai repülőgépet lőttek le. Egy kínai köolajszállító hajót a japánok bombái felgyújtották.

JAPÁN TERVEI KINÁVAL.

Sanghából jelentik: A japán hadvezetési módszerről kiderült, hogy annak négy fő célja van. Ezek: elvágni Kínát minden utánpótlástól, melyet a külföldről kaphat; előkészíteni a védelmet az esetleges orosz támadás ellen. Japán meg van győződve arról, hogy a háborút Kínában akkor is megnyeri, ha a Szovjet beavatkozik. Ezesetben visszahelvezik trónjára Puji császárt és Mandzsuriát ismét beolvasztják a kínai birodalomba. Puji természetesen csak báb lesz és Kínát egy-két évtized alatt teljesen gyarmatosítják.

A japánok egyre több csapatot tesznek partra, hogy megerősítsék a 170 ezer főnyi sereget Mandzsuriában. Miután olyan hírek vannak forgalomban, hogy 250 ezer orosz ka-

tona van a mandzsu határon, a japán hadvezetés igyekszik megteremteni a számbeli egyensúlyt. A japánok egvélőre észak felé vonulnak előre Belső-Mongóliába. Minden lépésük javítja ugyan a stratégiai helyzetet, de ugyanakkor fokozza a Szovjettel való háború veszélyét is. Stalin kijelentette, hogy ha a japánok hozzá nyulnak külső Mongóliához, háború lesz. Egy amerikai újságíró egy tekintélyes kínai személlyel beszélt és felhívta a figyelmét arra, hogy a Kína által óhajtott orosz beavatkozás újabb világháborút jelent.

Hát aztán? — válaszolta a kínai. — A világháború ugvis elkerülhetetlen.

Pekingből jelentik: Mandzsuriában feketepestis tört ki. A borzalmas járványos betegség áldozatai között van egy amerikai újságíró is.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint a japán kormány megadta végleges választ a sanghaji angol nagykövet megsebesülése ügyében Japánhoz intézett angol jegyzékre. A jegyzék tartalmát eddig még nem tették közzé. A Reuter szerint azonban a japán válasz figyelembe veszi az angol kormány kívánásait.

Amerika közbenjárt Nanking megmentése érdekében

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár kijelentette, hogy a tokiói amerikai nagykövet lépéseket tett a japán kormánytól Nanking bombázásának terve miatt. A külügyminiszter hasonló lépést tett a washingtoni japán nagykövetnél. Tiltakozását arra alapította, hogy

egyetlen nemzetközi törvény sem engedi meg a légihaderő ilyen használatát és a polgári lakosság bombázását.

A külügyminiszter rámutatott arra, hogy Ja-

pánból még nem érkezett válasz, de az amerikai tiltakozás óta semmi bombázás nem történt.

Tokióból jelentik: Az Asahi-Sibun sanghaji jelentése szerint

Csang-Kai-Sek tábornagy, a kínai csapatok főparancsnoka Lojangban öngyilkosságot akart elkövetni.

Törével szíven akarta szurni magát, a közelében lévő Tien-Ta-Csun tábornok azonban kicsavarta kezéből a tört és megakadályozta az öngyilkosságot.

Japán repülőgépek újabb támadása Kanton és Nanking ellen

Kantonból jelentik: Japán repülőgépek ismét bombázták Kanton északkeleti negyedét.

Husz bombát dobtak le és igen nagy károkat okoztak.

Tokióból jelentik: Hivatalos közlés szerint a keddi nankingi légi harcok során tizenkilenc kínai repülőgépet lőttek le.

A nankingi repülőtéren talált gépek közül tizenegyet tönkre bombáztak.

Szerdán reggel óta

rendkívül véres ütközetek folynak Lotien környékén.

A kínaiak szörnyű veszteségeket szenvedtek, alattvalóinak.

de még tartják állásaikat.

Szerdán kora reggel a japán légi haderő még a keddinél is nagyobb légi támadást intézett Nanking ellen. A bombázás másfél óra hosszat tartott.

Egy kínai lége hárító lövedék az amerikai nagykövet háza közelében robbant fel és megrongálta az épületet. A japán hatóságok részéről kijelentették, hogy a tokiói kormány a légi bombázással kapcsolatban nem vállal ugyan kártérítési kötelezettséget az idegen nagykövetségekkel szemben, de a japán haderő ügyel arra, hogy ne okozzon két különálló hatalmak alattvalóinak.

A körlevél körül

(S. L.) — A legszívesebben ügyet sem vetnénk Pop Valér ügyes körlevelére, ahogyan a bucurestii nagy és demokrata orgánus, a francia nyelvű *Le Moment* elnevezte és egyszerűen nem foglalkoznánk vele.

Azt látjuk azonban, hogy ezt a körlevelet mindenki hálásan komolyan veszi. Magyar lapok cikkeiben olyan kijelentéseket olvasunk, hogy a kiszemelt vállalatok „természetesen aligha zárkozhathatnak el a miniszteri tanács követése előtt”. Maguk a szászok is, akik annak idején Anghelescu rendeleteivel szembeszálltak gazdasági intézményeikkel pedig tanítók és tanáraik mögé állottak, ugyancsak halálos komolyan veszik ezt a miniszteri intézkedést és lapjaikban felettébb komolyan kezdik meg a védekezést.

A körlevéllel tehát foglalkozni kell. Minden nap és minél részletesebben.

A csehek is adtak ki hasonló rendelkezéseket. Ebben a cseh rendelkezésben, melyet a szudéta-német kérdés nemzetközi nagy fontossága és földrajzi jelentősége buktatott meg és nem a Nemzetek Szövetségének igazságérzete, az igazságos arányosításnak legalább a látszatát igyekeztek megóvni. Ez a rendelet, melyet a cseh nemzetvédelmi miniszter 1936 január 28-án adott ki, a katonai szállításokat feltételekhez kötötte. Követelte, hogy a csehszlovák hivatalnokok száma feleljen meg legalább az ott alkalmazott csehszlovák munkások számának. Továbbá, hogy a csehszlovák munkások száma megfeleljen legalább is annak a nemzetiségi aránynak, melyet a vállalat vidékén vagy városában lakó népesség felmutat.

Pop Valér azonban „ügyesebb”, mint cseh miniszterháza. Nem bajlódik efféle részletekkel. Megállapítja az 50. meg 75 százalékot a román elem számára, tekintet nélkül arra, hogy a kiszemelt vállalat milyen vidéken, milyen népesség közepén áll. A többi pedig egyszerűen általában átengedi — a kisebbségeknek!

Nagylelkűen engedték, hogy mások minden alkalommal a mi nevünkben, a mi politikai fontosságunkat, a magyar kérdés nemzetközi súlyát egyszerűen általában a kisebbségek nevében vessék latba.

Tették ezt és engedték ezt nemcsak lapokban, hanem gazdasági téren is, annak ellenére, hogy a többi „testvérkisebbségek” mindig és mindenben a legmerevebben elzárkóztak előttünk! Sem a német-, sem a zsidópárti lapoknak soha eszükbe nem jutott, hogy egyetlen magyar sérelmet mégcsak szóvá is tegyenek! Eszük ágában sem volt a maguk számláját a mi bajainkkal megterhelni, hanem ellenkezőleg minden alkalmat megragadtak, hogy magukat és ügyeiket elkülönítsék a mi bajainktól. Mi pedig engedték, hogy a mi nevünkben és a mi politikai súlyunkkal had harc folyjon olyan veszedelmek ellen, melyek bennünket nem közvetlenül fenyegettek!

Újabb külkereskedelmi rendszert készítenek elő

Bucuresti. Saját tud. Jon Inuletz helyettes miniszterelnök lakásán tegnap értekezlet volt. Inuletz, Cancicov és Pop Valér között az új külkereskedelmi rendszer előkészítése céljából. A kivitel nagymérvű emelkedése teszi szükségessé az új külkereskedelmi rendszert, ami lehetővé teszi

a behozók érdekeinek jobb előmozdítását a kivitelből külföldön rendelkezésre álló összegek előnyösebb felhasználásával és igazságosabb elosztásával végleges határozatokat csak a Tatarescu hazaérkezése után tartandó gazdasági bizottsági üléseken fognak hozni.

Széleskörű kommunista szervezkedést lepleztek le Szlovéniában

Belgrádból jelentik: A rendőrség rendkívül éleskörű kommunista tevékenység nyomára jutott Laibachban. Megállapítást nyert, hogy a szovjet a szlovének körében hónapok óta veszedelmes propagandát folytat és sejtrendszert épít ki. Az agitátorok katolikusoknak mondják magukat és azt hirdetik, hogy a szlovén nemzet felszabadítása a céljuk a belgrádi járom alól. A rendőrség adatai szerint ez a kommunista tevékenység fő-

leg azért érdemel nagy figyelmet, mert a szovjet spanyolországi kudarcra után most szlovén területen akar berendezkedni. A Szovjet azt akarja megakadályozni, hogy a fasizmus és nemzeti szocializmus tovább terjedjen a Balkán felé és erre legcélszerűbbnek Szlovénia forradalmosítását látja. A jugoszláv rendőrség igyekszik véget vetni a titkos kommunista központ tevékenységének.

Az „eilenség” átkel a folyón.

A németországi hadgyakorlatok során készült ez az érdekes kép, amelyen láthatjuk, amint az ellenségnek kinevezett csapatok modern gumicsónakon átkelnek egy folyón.

A boldog férfi

Írta: Gáspár Jenő

Egyiptomban jártak akkor. Éhesek és fáradtak voltak a hosszú tengeri uttól, amelyet Brindisitol Alexandriáig megtettek, de nem érezték. Bőjtölni és vezekelni odahaza is kellett s amíg Umbria völgyeit járták, eléggé feltörött sarutlan lábuk. Csak amikor a forró sivatagi homokra léptek, akkor döbent meg egyik-másik, mi vár itt rájuk a rettenetes és kegyetlen Kamil szultán országában. De aztán Ferenc testvérré néztek, aki felemelt fővel és bátran ment előre és megérsődött szívük. Minden fegyverük a bot volt, amelyre támaszkodtak a mély homokban és minden élestaruk egy kis vízhordó, amelyet Leó fráter cipelt a vállán alázatosságból a többi iránt... Etelt nem vittek magukkal. Így akarta Ferenc testvér és így követelte a szent alázatosság, amellyel Krisztus követői akartak lenni.

— Majd csak akad valami boggyó vagy gyökér — mondotta Leó fráter, ha valamelyik kimerült az uton. — Víz, azt adhatok.

És megnyihette a szomjazókat. Maga soha nem ivott, hogy ezzel is jó példát mutasson a többinek az önmegtartóztatásban s hogy méltóbbá tegye ezzel is magát Ferenchez, aki elsővé tette a tanítványok között és minden útjára vitte magával. Akkor is, mikor Umbria hegyeitől és völgyeitől elbucsztak, mert a szelid atya, Ferenc, a kegyetlen és zord egyiptomi szultánt, Kamilt akarta megtéríteni, akinek kegyetlensége és bübös hivalkodása Itáliában is szóbeszéd tárgya volt, így szólott Ferenc:

— Testvérem, Leó. En utra kelek ama rette-

netes Kamil szultán ellen, aki lakozik az egyiptomi országban. Ő is testvérem, ha eltévelyedett is, és én az egy igaz Isten oldalára akarom téríteni. Te ejjesz velem, mert azt akarom, hogy lásd, milyen nagy az Ur jóága és szeretete s hogy megerősíted a többi testvér hitét azokkal, amit az Isten lát: enged...

— Ő szólott a tanítványoknak és még tizen csatlakoztak hozzájuk s most tizenketten bandukolnak előre a sivatagban. A nap kegyetlenül izzott és az apró, éles homok csipete lábukat. De Ferenc vidáman ment legelől és szüntelenül énekel:

— Légy üdvözölve, testvérem, Nap, akit az Ur azzal tüntetett ki hogy az ég koronájává helyezett... Légy üdvözölve, testvérem, ég, aki itt olyan kék vagy, mint hazámban a Tyrrheni-tenger és végtelen, mint az Isten homlokai... És légy üdvözölve, testvérem, sivatag, aki kietlen vagy, mint a bűnös ember lelke...

— Így énekel Ferenc. S ha pálmaligetek jöttek és megpihentek hús árnyékában, amíg Leó testvér friss vizet öntött hordójába, Ferenc ült a többiek között és így beszélt:

— Atyámfiai, milyen bölcs és csodálatos szándékában az Ur. A vándor, aki elpedve és kimerülve megpihen e ligetek friss fűvén, a víztől enyhülést, a pálmafák gyümölcsseitől eledelt kap. Köröskörül a sivatag szikkad, ásit, perzsel, ez a kis sziget virágaival, forrásaival, pálmáival és a daloló, csicsérgő, tarkatollu madarakkal megvigasztal. Ő, engedd, én Istenem, hogy a bűnös lélek is, mely vándorol a bűnök kiégett mezőin, ilyen megújító és felfrissítő helyre találjon s ott megtisztuljon vétekeitől, gyarló és bűnös szolgád, Ferenc, a legkisebb a minorita testvérek közül...

— És ettől kezdve szüntelenül imádkozott... Har-

Gyomorégés

gyomor, bél, máj, epegyöcsök, ideges gyomor-bajok, ideges állapotok, álmatlanság, szédülés, emésztési zavarokkal járó fejfájás, hányingernél a világhírű amerikai Gastro D-vel elért eredményeit a bécsi „Rockefeller” intézetben (Childs Spital) végzett hosszú kísérletek után a „Wiener Medizinische Wochenschrift” hosszú cikkben méltatja.

„Gastro D” kapható gyógyszerárakban, drogériákban, valamint 135 lei előzetes be- küldése ellenében a készítőnél, Császár E. gyógy- szertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több helyen eső, kivált nyugaton. A hőfok alig változik.

Római Katolikus Egyházközség — Timișoara IV. 157—1937. szám.

Pályázati hirdetés

A Timișoara 4. kerületi római katolikus Egyházközség mint iskolafenntartó pályázatot hirdet egy ideiglenes osztályvezető tanítói állásra fiutkolója magyar tagozatának nyegedik — avagy ötödik-hatodik osztálya részére.

A vonatkozó pályázati kérvények az Egyházközség irodájában Timișoara 4. kerület, Plata Dragalina 1. szám alatt (iskola épület) nyujtandók be f. évi szeptember hó 30-ig bezárólag.

Csak olyan férfitanérok pályázhatnak, akik az érvényben levő törvényes rendelkezéseknek minden tekintetben megfelelnek, a szükséges okmányok birtokában vannak és megvalasztásuk esetén állásukat azonnal elfoglalhatják.

A hirdetett állás egyelőre csak 1938 június végeig lesz betöltve, megállapodás szerinti díjazás mellett.

Timișoara, 1937. szeptember hó 18.

Az elnökség.

Házasság. Dr Thury Kálmán ref. egyház-kerületi főgondnok, a Magyar Párt országos alelnöke s nejeének leánya, Klára, f. hó 26-án, vasárnap d. e. háromnegyed 12 órakor esküszik örök hűséget Budapesten cav. Gastone Madorinak (Firenze).

Temetés. Pálffy Emilné szül. Jakabffy Jolán 46 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön d. u. 5 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

mincadnap, mikor már vereg volt lábuk a gyaloglástól, ruhájuk lerongyolódott, némelyiket a sivatag láza kerülgette, a messzeségben pálmáerdő és karsu tornyok serege tűnt fel.

— Bizonyára ez a város — szólott Leó fráter.

— Aldassék érte az Ur neve — szólott Ferenc.

— És fennhangon énekelte Ambrus püspök énekét. A város kapujában turbános, hosszúzandzsás örök fogadták a zarándokokat.

— Kik vagytok?

— Tizenkét szegény és bűnös szolgája az Urnak — szólott Ferenc.

— Allah akbár — mondta az egyik ór.

— Jézus, testvérem — válaszolt Ferenc.

— Hitetlenek vagytok?

— Bizony jól mondod, testvérem. Az Ur hitelen, bűnös szolgálai...

— Honnan jöttök?

— A tengeren túlról. Itáliából.

— Mit akartok?

— Az Ur akar. Ő küldött ama bizonyos Kamil szultánhoz, hogy meggyógyítsuk őt.

— Nem beteg a szultán.

— Ne sértsetek meg, testvéreim, mindnyájan betegek vagyunk. A szultán is, én is, te is.

Az örök fejüket csóválták. Aztán közrefogták a zarándokokat és végigkísérték a városon. Egyszerre csodaligetbe értek. Aranypalota csillogott a fák között és a küszöbön a katonák arcraburultak. A testvérek ott maradtak a fák alatt, amíg a katonák vezetője bemélt a palotába. És Ferenc kitará karjait és köszöntötte a fákat:

— Légy üdvözölve, testvérem, pálmák... Légyetek üdvözölve, testvéreim, dalos madárkák és tarkatollu szárnyasok... Légy üdvözölve, testvérem, virágoskert, amely illatozó és tanuskodó Isten... Bizony, mondom nektek, a fák, virágok és madarak jobban dicsérik Istenet, mint az ezze-

Máris készülődnek a pártok az általános választásokra

Averescu választási egyezményt köt a Goga-párral. A kormány már előre erélyes rendfenntartó intézkedéseket tesz

Bucuresti. Saját tud. A *Curentul* szerint tárgyalások vannak folyamatban a Néppárt és a Nemzeti kereszténypárt közötti választási megegyezésre vonatkozóan. A lap részleteket is közöl erre vonatkozólag.

Az első találkozás Averescu és Goga között június hónapban volt, amikor a két államférfiú a szakítás után első ízben vette fel ismét egymással a személyes kapcsolatot. A másik találkozás Evianban. Averescu külföldi tartózkodási helyén volt. Itt Goga meglátogatta Averescut Petre Papacostea kíséretében, aki a békülést közvetíti és aki ezt megelőzőleg Goga vendége volt Zürichben az *eviani* megbeszélés, amelynek az ottani Grand Hotel terraszán több román politikus szemtanúja volt, nagyon barátságosan folyt le. Az elbűsűzésnél Averescu és Goga megölték egymást. A marsall egészen autójáig kísérté Gogát és a Nemzeti kereszténypárt vezére meleg ajánlással ellátott fényképet ajándékozott a volt miniszterelnöknek. Itt a Nemzeti kereszténypárt és a Néppárt közti szövetségkötés lehetőségét tárgyalták.

A két pártvezér megállapította, hogy programjuk legtöbb pontja megegyezik, vagy legalább is hasonló és a politikai helyzet megoldására is körülbelül egyforma javaslataik vannak.

A két pártvezér a napokban Turnu Severinben találkozott ismét. Gogának ottani tartózkodása alkalmával. Goga meglátogatta Averescut turnuseverini villájában. Ezúttal készítették a megegyezés alapját és minden pontra és minden eshetőségre figyelemmel lezögezték megállapodásukat. Megegyeztek, hogy Averescu Bucurestibe jövétele alkalmával újabb összejövetel lesz, ezúttal Cuza részvételével, aki megadta előzetes hozzájárulását.

A Curentul szerint nem lehet tudni, hogy a megegyezésnek, csak választási jellege lesz-e, vagy az közös kormányzati munkatervet is magában foglal.

Más lapok, így a *Gazeta* szerint, a szövetség, amelyhez esetleg Bratianu György is csatlakozik, tisztán választási jellegű, mert a szövegben a pártok közötti eszmei eltérések túlnagyok a közös kormányzás lehetőségéhez. Másrészt pedig a pártok tudatával vannak annak, hogy kormányra úgysem kerülhetnek, azért inkább erős ellenzéki tábor megteremtése lebeg szemük előtt, közös választási arcvonal létesítésével.

E hírekkel szemben a *Dimineața* azt állítja meg, hogy a kérdéses pártok között leg-

feljebb olyan tárgyalások vannak folyamatban, amelyeket illetéktelen személyek felelőtlenül folytatnak.

FELVILAGOSÍTÓ MUNKA A SZÉLSŐSÉGEK ELLEN.

A iasi-i liberális szervezet állandó bizottságának ülésén *Iamandi* kultuszminiszter nagy beszédet mondott a liberális kormány munkájáról. Beszélte a szélsőséges áramlatokról és azt a reményét fejezte ki, hogy ezek csak ott tudtak gyökeret verni, ahol a tömegek okos tanácsokkal és közérdekű alkotásokkal való felvilágosítása még nem történt meg elengedő módon. A kormánynak ilyenirányú munkája még kezdetén van, de máris jó eredményeket hozott, éppen ezért nem kell tartani attól, hogy az ország nemzeti és demokratikus életét olyan izgatók akadályozhatják, akiknek tevékenysége a román nép hagyományai s egészséges erkölcséi

Ki látott valaha részeg törpét, vagy olyat, akit fogház-büntetéssel sújtottak volna?...

Csikágói lap érdekes riportja a budapesti törpékről. — Leleplezések a törpék színházáról

A Chicagóban megjelenő „The American Weekly” sok fotografiával tarkított cikket közöl a budapesti „Törpék színházáról.” Elmondja, hogy fényképésze járt a színház, amely szegények szegények játszik Budapest legnagyobb mulató parkjának területén. A vállalat törpék igazgatják kooperatív alapon. Csak egy felnőtt tartozik hozzájuk, a zongorista. Nem mintha nem tudnának zongorázni, de olyan kis zongora, amelyen ők játszhatnak, hangjával nem érvényesülne eléggé. Különben van egész zenekaruk is mindenféle hangszerrel. Színészek, zenészek, technikusok és disztók karából évenként négy-négy igazgatót választanak. A társulat gyakoroltabb tagjai kiválóak és világnak mennek szerződésbe. Azért nagyon szorgosan kell gondoskodni utánpótlásról. „Szigorú fegyelmet tartanak. Majdnem mindnyájan a szomszédos házban laknak, amely az ő méreteiknek megfelelően van felszerelve és berendezve. Mindnyájan hódolnak valamely sportnak, szorgalmasan tanulnak játszani énekelni, táncolni.”

Budapest valamilyen okból különösen vonzza a törpéket, — mondja még a cikk, — akik a világ minden tájáról érkeznek. Nemrégiben itt volt nemzetközi gyűlésük is, amelyen több ezer (?) törpe vett részt. Kiöntötték szívüket, hogy mindenért úgy kell fizetniük, mint a felnőtt, normális embereknek, ételért is, holott sokkal kevesebbet esznek. Papp Imre, aki két láb hét hüvelyk magas, elnöke a törpék nemzetközi ligájának, méltatlankodva panaszkodott, hogy igazságtalanul bántanak a törpékkel, pedig azok rendes, jóra való állampolgárok.

— Ki látott valaha részeg törpét, vagy olyat, akit fogház-büntetéssel sújtottak volna! — kiáltott fel az elnök uracska. — Mindenért drágán kell fizetniük. Nem vehetünk például uraságtól levett ruhákat! És nevelés az a gondolat, hogy gyermekruházatban vásároljunk! Hiszen nem vagyunk gyermekek, hanem érett urak és hölgyek! Rémes nehéz nekünk hálókupéban utaznunk. A hotelek rendes

visszautasítják. Válaszolt ezután a *Dreptatea* című nemzeti parasztpárti lap több kijelentésére és azt az érdekes nyilatkozatot tette, hogy az ország érdekében is szükség van a nemzeti parasztpártra, szükséges azonban, hogy a párt szervezetben helyreálljon a rend. Az újságíró kérdésére *Iamandi* kijelentete, hogy a kormány átalakítására nincs szükség és arról nincs szó sem akkor, ha a kormány távozik, sem akkor, ha marad.

Tatarescu miniszterelnök csütörtökön, vagy pénteken tér vissza Prágából Bucurestibe. A *Curentul* úgy tudja, hogy a miniszterelnök telefonon állandó kapcsolatot tart fenn a kormány tagjaival és érdeklődik a helyi politikai helyzetről.

Inculet helyettes-miniszterelnök a belügy-minisztériumban az államtitkárokkal és *Faraeanu* csendőrfőparancsnokkal tárgyalt a rendfenntartási kérdésekről.

A KÖZELGŐ VÁLASZTÁSOKRA VALÓ TEKINTETTEL SZIGORITJAK A RENDFENNTARTÁST

Bucuresti. Saját tud. *Inculet* miniszterelnök helyettes tegnap megbeszélést folytatott *Paraianu* csendőrfelügyelővel s új rendfenntartó intézkedéseket határoztak el, amelyeket az országból betűtő jelentések s nyilvánvalóan az általános választások előkészületei tesznek szükségessé.

butorzata, furdőszojába, nekünk ezer nehézséget okoz!...

A cikk azt is közli, hogy a törpék Magyarországon oly területet kívánnak, amelyen csakis törpék élhessenek. Igazi Liliput állam lenne ez az államban. Az eszme főpropagálója *Gont Gyula*, aki nagyszerű üzletember.

A cikk szerint a telepet már létesítették, a törpék színháza oda fog költözni és törpék közönségének fog játszani.

Sortüz a finn területek fölött keringő szovjet repülőgépre

Helsinkiből jelentik: Szovjet repülőgépek a Rajajokó—Suojearvi vonalon hat helyen átrepültek a finn határt. A finn határütegek leszállásra szólították fel a gépeket, de azok nem reagáltak a felszólításra. A finn ütegek erre tüz alá vették őket. Az egyik szovjet repülő kénytelen volt Suojearvi mellett egy tavon leszállani. Egy finn katonai repülőgép a helyszínre indult, hogy megejtse a vizsgálatot.

Bangha Béla S. J.

Róma lelke

(Utak és élmények)

Az illusztris szerző az Örök Város köré csoportosítja utirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titokzatos lelkét, hanem az ellen-Rómákat, Cant erburyt és Konstantinápolyt is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel.

Ara 110 lei és 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL

Példaképek

az éleltszentség utján :

Müller Lajos S. J.:

Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ájtatosságai, tanácsai. Ara . . . . . 95 lei.

Csávossy Elemér S. J.:

Egy sir a Duna felett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete. lelki fejlődése, sok követhető erény példája Ara . . . . . 55 lei

Wagner:

Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatása, érdekes életrajza. Ara: . . . . . 60 lei.

Endrődy S. J.:

Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloszlataása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos. Ara: . . . . . 115 lei

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

Letartóztatták Irun katonai parancsnokát a francia hatóságok

Terrorcselekmények elkövetésével vádolják Toroncoso spanyol őrnagyot, akit egy asszony feljelentésére vettek őrizetbe

Az őrnagy kijelenti, hogy „jogának, sőt kötelességének tartja, hogy külföldön is fellépjen pártja ellenségeivel szemben“

Brestből jelentik: A francia hatóságok Hendaye-ben letartóztatták Toroncoso spanyol őrnagyot, Irun katonai kormányzóját, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy részes volt a „C. 2“ vörös spanyol tengeralattjáró megszöktesére irányuló kísérletben. Az őrnagy tisztázta ugyan magát a bresti hajótámadás vádjá alól, de mégis letartóztatásban maradt, mert bebizonyosodott, hogy francia földön elkövetett több terrorcselekményben vezető szerepet játszott. Egy tanu ugyanis azt vallotta, hogy

az őrnagy a vezetése alatt álló terrorcsoport útján merényletet akart elkövetni a világkiállítás egyik pavillonja ellen.

A kedden agyonlőtt José Marie Gonoy spanyol terrorista fivére, aki szintén őrizetben van, azt állítja, hogy Toroncoso őrnagy három spanyol terrorista azzal bízott meg, hogy *merényletet kövessen el a párizs-barcelona gyorsvonat ellen.*

Ujabb párizsi jelentés szerint Toroncoso őrnagy a kihallgatás során kijelentette, hogy *teljes mértékben vállalja a felelősséget a köztársasági tengeralattjáró ellen Brestben megkövetett merényletért.* Kijelentette, hogy

jogának, sőt kötelességének tartotta, hogy külföldi területen is fellépjen pártja ellenségeivel szemben.

Azt még nem tudják, hogy Toroncoso őrnagy a merénylet napján személyesen utazott-e Brestbe. Toroncoso tevékenységére egy asszony feljelentése hívta fel a francia rendőrség figyelmét.

TORONCOSO LETARTÓZTATÁSA DIPLOMÁCIAI BONYODALMAKAT IDÉZHET FEL.

Toroncoso Julian jelenleg 42 éves. 1936 októberében nevezték ki a bidassoi harctér katonai parancsnokává. Parancsnoksága alá tartozott Navarra és Guiscoa. Ő szervezte meg a harctéri hírszolgálatot és ő volt az összekötő kapocs Franco tábornok és a Biarritzban és Saint Jean de Luzban székelő francia diplomáciai képviselők között. Ő közvetítette a két hadban álló fél között a foglyok kicserélését.

Toroncoso letartóztatása újabb diplomáciai bonyodalmakkal fenyeget. *Hendaye és Irun között kedden spanyol részről lezárták a határt.*

FOLYTATJÁK ELŐNYOMULÁSUKAT A NEMZETI CSAPATOK

Salamancából jelentik: A nemzeti spanyol hadiszállásról jelentik, hogy Aszturiában és Leonban a rossz időjárás ellenére a nemzeti csapatok folytatják az előnyomulást.

A valenciai hadügyminisztérium hivatalos jelentése szerint az északi arcvonal keleti szá-

kaszán nemzeti erők nyomultak előre. Egy helyen sikerült visszaverniök az ellenséges csapatokat.

NAGY IZGALOM SPANYOLORSZÁGBAN A LETARTÓZTATÁS MIATT — A SPANYOL NEMZETIEK ŐRIZETBEVETÉKE EGY FRANCIA FŐKONZULT

Párizsból jelentik: Toroncoso őrnagy letartóztatása nagy izgalmat keltett spanyol nemzeti körökben. Az őrnagy felesége még az északa folyamán a rádióban felszólítást intézett a spanyol határvidék nemzeti érzelmi lakosságjához, hogy őrizze meg nyugalmát. Párizsban kedden olyan hírek terjedtek el, hogy megtorlásul Toroncoso

A hanyagság megbosszulja magát!

Csak a beteg tudja, hogy mily értékes az egészség! Ép ezért — minden tavasszal és ősszel — Ön is ki kell tisztítsa egész alaposan veséit, a húgyutakat és a hólyagot

HELMITOL
TABLETTÁKKAL

„Bayer“ készítmény.

letartóztatásáért a spanyol nemzetiek őrizetbevétele a san-sebastiani francia főkonzult. Ez a hír hamisnak bizonyult. A határ mindenesetre ma is le van zárva Franciaország felé.

Tisserant bíboros látogatása Oradeán

Nagy hatást gyakorolt a bíborosra az oradeai székesegyház áhitatos szépsége

Oradea. Saját tud. Romániai körútja során kedden délután 6 órakor Frențiu Valér görög-katolikus püspök kíséretében érkezett városunkba Tisserant bíboros.

A magasrangú főpap fogadtatására a pályaudvaron megjelent Fiedler István megyéspüspökkel élén a római katolikus káptalan és a kispapság. Teljes számban kivonult a görög katolikus papság is. Ezenkívül a hivatalos hatóságok képviselői és nagyszámu hívősereg várta a bíboros érkezését.

Tisserant bíboros teljes főpapi díszben szállt ki a vonatból. Elsőnek Fiedler István megyéspüspök üdvözölte néhány szavas latin beszéddel, amit a bíboros ugyancsak latinul köszönt meg. A megyéspüspök ezután egyenként bemutatatta Tisserant bíborosnak a római katolikus káptalan tagjait. A görög katolikusok

nevében Georgescu görög katolikus kanonok üdvözölte Tisserant bíborost francia nyelvű beszéddel. A bíboros meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést, majd pápai áldást adott a fogadtatásán megjelent papságra és hívekre.

A pályaudvartól a görög katolikus püspökség gépkocsiján a görög katolikus püspöki palotába hajtatott Tisserant bíboros és kísérete. Itt este szűkkörű vacsora volt, amelyen a görög katolikus egyházi méltóságok mellett Fiedler István megyéspüspök és Molnár Kálmán püspöki helynök is résztvett.

Szerdán reggel 7 órakor a Notre Dame de Sion nővéreinek kápolnájában szentmisét mondott Tisserant bíboros, majd, miután megreggelizett, Frențiu Valér görög katolikus püspök kíséretében a római katolikus püspöki palotába hajtatott.

Látogatás a püspöki palotában és a székesegyházban

A palota aulájában élükön Fiedler István megyéspüspökkel és Némethy Gyula prelátus-kanonok, teológiai rektorral a szeminárium növendékei fogadták a bíborost. Dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok a papnövelde rektora latin nyelven üdvözölte Tisserant bíborost. A bíboros meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Ezután felvonultak a papnövelde kápolnájába, ahol a kispapok éneke után Scheffler János teológiai tanár mondott latin nyelvű üdvözlő beszédet és kérte a bíborost, hogy adja pápai áldását a szeminárium növendékeire. Tisserant bíboros latinul válaszolt a beszédre, majd pápai áldást osztott.

Fiedler István megyéspüspök végigvezette a kardinálist a püspöki palota több terméin, majd átvonultak a székesegyházba ahol a megyéspüspök kérésére dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok katalizolta végig a bíborost. Meg-

tekintették az oltárképeket, a Szent László ereklyét és a gyönyörű freskókat. Tisserant bíborosra nagy hatást tett a székesegyház áhitatos szépsége és különösen Schöpf János kupa-freskóját nézte nagy érdeklődéssel és élvezettel.

STÁNA DE VALERA UTÁZIK A BIBOROS.

A székesegyház megtekintése után Frențiu Valér görög katolikus püspök kíséretében távozott a bíboros. Távozása előtt Fiedler István megyéspüspök megköszönte a magas látogatást.

Szerdán egyébként még több egyházi intézményt keresett fel a bíboros. Csütörtökön reggel a görög katolikus papnövelde kápolnájában mond szentmisét, majd Frențiu Valér püspök kíséretében Bihormegye legszebb nyaralóhelyére, Stána de Valera utazik, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni.

Az Északi Sark közelében négy ismeretlen holttestet találtak az orosz sarkkutatók

akik egy évig maradnak a Földgolyó Tetején
és visszautasították Stalin összes adományait
és kitüntetéseit

A moszkvai Kommunista Végrehajtó Bizottság bizonyára nem keretezti be azt a levelet, amit a napokban igen érdekes helyről hozott a posta. Mielőtt a levél megírásának különös körülményeit vázolnók, lássuk magát a szöveget:

„Alulírottak köszönettel visszautasítjuk azt az egyébként megismeretlen kitüntetést, melyet sarki utazásaink és eredményeink elismerése fejében a magát hálásnak érző hatóság számunkra juttatott. Visszautasítjuk azért, mert a tudomány Ist-n adománya lévén, nem tarthatunk igényt az olyan rendbe való felvételre, melynek minden egyes lovagkeresztje legyilkolt, ártatlan egyetemi tanárok vagy falusi tanítók véréből piros. Mi, akik nemcsak az orosz nép, hanem az egész világ egyetemesei javára dolgozunk és szenvedünk itt, hazatérésünk után szívesen bocsátjuk magunkat a Végrehajtóbizottság rendelkezésére. De nem tartunk igényt sem pénzbeli, sem más kitüntetésre, mert úgy véljük, csak kötelességet teljesítünk, a felajánlott kitüntetést pedig nem tekintjük egyebnek, mint alacsony emberi hiúságkielégítésnek. Mi itt egyaránt közel vagyunk Istenhez és Természetéhez, mindkettő hatalmas, végeérhetetlen csodáihoz. Nyugalmat és csendet kérünk! Ezzel tüntessenek ki bennünket.

Kelt az Északi Sarkon, 1937.

Ivan Papanin és négy társa.

— Mi ez? — kérdezi meglepetten a világ. Oroszok és így írnak? Nem káprázat ez?

Nem káprázat! Valóság! A tényállás ugyanis a következő:

Mint tudjuk, a Moszkvában élő orosz tudósok már régóta arra törekednek, hogy meghódítsák az Északi Sarkvidéket és annyi em-

beráldozat, szenvedés után kihúzzák ennek a fehér és gyilkos végtelenségnek a méregfogát.

A legutóbbi expedíciót egy dr. Otto J. Schmiedt nevű orosz egyetemi tanár vezette. Résztvettek expedíciójában Anatoli Aleixeff, I. P. Maxuruk, P. G. Golovin, S. Rabuskin pilóták, I. T. Spirin navigátor, Shevereff tengerészkapitány és Ivan Papanin, ki négy társával egy teljes esztendő folyamára az Északi Sarkon maradt és a jelek szerint, igen jól érzi magát ott.

A kitűnő levelet két hazatérő tudós, Vodjanoff és Vasily Molokoff tanárok hozták haza. Ők már régebben megkapták a Lenin-rendet és fejenként 5000 amerikai dollár jutalmat, amit azonban rögtön szegényeknek ajándékoztak és az ajándékozás miatt négy hónapot ültek vizsgálati fogságban.

A Szovjetunió ez igazi hőseit nem teheték meszes gödörbe a vörös hóhérok, mert az egész világ osztatlan érdeklődése veszi körül őket és így velük szemben ekkora botrányt még Stalin sem engedhet meg magának.

Hogy a borsos tartalmú levéllel mit kezd a kommunista végrehajtó bizottság, az vajmi keveset érdekl az emberiséget. De a moszkvai újságok leköszölték a néhány soros tudósítást arról, amit Papanin és társai négy hónap óta az Északi Sarkon átéltek. Ez a közlemény valóban a legérdekesebb olvasmány, amit hosszú évtizedek óta írni valaha is írhatott. Néhány kizsákkított sor álljon itt belőle, hogy a világ megjegyyezze magának ezeknek az önzetlen tudósoknak nevét.

Ismeretlen sarkkutatók holttestei

Az örök hó és jég birodalma — az orosz tudósok szerint — állandó fénytöréseknek és egészen különös légköri jelenségeknek hazája. Május végén átható, vakító rózsaszínű fényben úszott a Sarkpont környéke napokon át. Anynyira erős volt ez a nyilván horizonton aluli fénytörés, hogy az expedíció két tagja heves szemfájást kapott és napokon át nem mozdulhatott a sátorból, ami egymagában is szenzációs építmény, mert nyolc karvastagságú acél-rúdját, szélirányba állított és szögekbe kiszámított tetejét semmiféle vihar el nem döntheti.

Június nyolcadikán száz és százezer tagból álló végeláthatatlan madárcsapat húzott át a Sarkpont fölött. Kiderült, hogy alaszakai sárlyok vonultak át a Földgömb másik oldalára. A sárlyok évezredekkel előbb fedezték fel a legrövidebb északi átjárót, mint az emberek és pontosan azon az útvonalon repültek, amelyet megfordított irányban a nemrégiben oly eredményes orosz repülőexpedíció követett Moszkvától Sanfranciskóig.

I. Kr.: **AZ OROSZ TITOK**

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatait az orosz élet névkönyveiről, álmairól és valóságairól. — A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről, megjelent

Ára 40 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Az északsarki viharok hevességének legnagyobb foka, a tudósítás szerint, nem a Föld „tetején”, hanem attól jóval lejjebb, a 86. szélességi kör táján található. Mintegy három foknyi viharöv az, melyben a legtöbb régi sarkkutatóknak tönkre kellett mennie. A 86—88 és fél szélességi körök között állandó, irtózatos

Peary zsebnaptára és Markheim lobogója

Az Északi Sarkpontot tudvalevően Peary fedezte fel elsőnek 1909 április hatodikán több mint másfél évi kínlás után. Már ő is megerősítette azt a tényt, hogy a már említett szélességi övezetben elképzelhetetlenül heves viharok dúltak, de maga a Sarkvidék nem más, mint hatalmas, csendes temető. Az ő emberei közül ketten megvakultak a gyilkos rózsaszínű fénytől, ami még más szervüket is megtámadta és különösen a gégefőben okozott súlyos roncsolásokat.

Most azt jelentik az oroszok, hogy a Sarkpont nem mindig rózsaszínben hordja a véget csodálatos fátylát. Néha, — állagosan háromheti időközben — megszakad az amúgy mindig borult égboltozat és néhány tenyérrnyi résen vakító sugárzás hombázza a mítsem sejtő tudósokat, akik eddig még nem tudják magyarázatát adni a rendkívül érdekes tüneménynek. Viszont a legkülönfélébb betegségekkel kell megbirkóznok miatta.

Azt is közölte Papanin, hogy a Sarkpont hava valósággal meg van mérgezve. Míg három szélességi fokkal arrébb a hó élvezhető ivóvizet szolgáltat megolvastott állapotban, a

* **A változás éveiben**, amikor arra kell törekednünk, hogy az agy, a tüdő és a szív felé irányuló vértóbulást ellensúlyozzuk, valamint hogy az emésztőszervek renyhe működése folytán a belekben beállott pangást biztos és enyhe módon megszüntessük, akkor reggelként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviznek valóban áldásos hatása van. Orvosok ajánlják.

erejű „körhuzat” dühög a felszínen, de már kétezer méter magaságban nyoma sincs szélnek. Magán a Sarkponton pedig majdnem állandó szélesend uralkodik. Négy hónap alatt egyetlen egyszer észleltek vihart az orosz tudósok, de ez is csak valami oldalági kitérés, úgynevezett „elesűszott szél” lehetett és nem tartott tovább három óránál.

Egyébként a Sarkpont környéke olyan, mint valami óriási temető. Néma csendjét csak nagynéha zavarják meg átvonuló madárseregek. A hőmérséklet emberi szempontból könnyen elviselhető. Május 30-án —22, június 7-én —6, június 22-én —19 és július 4-én +2 fok volt, tehát eléggé ingadozó és szeszélyes bár, de ingadozását az emberi szervezet minden további nélkül elbirja. Plusz két fok a Sarkponton! Ez nagy újság, szinte elképzelhetetlen és mégis igaz. Akadt egy nap — június 11-ike —, amikor +4 fokot mértek! Mint Papanin jelenti, ezen a napon az expedíció semmit sem dolgozott, hanem napkúrát tartott eléggé gyászos eredménnyel, mert négy fok melegen pecsenyevörésre sülték mindnyájan és kétszer kellett ruhát váltaniok, mert az elkerülhetetlenül magukkal hozott férges szinte pillanatok alatt kifejlődtek és oly erőszakosan támadtak, hogy amúgy is sajgó bőrükön érzékeny sebek ejtettek.

— Mintha itt százszorosan gyorsabb volna az élet — írja Papanin — és én úgy érzem, ha itt kellene élnem tíz esztendőig, annyit élnék mint más földi ember — 80 év alatt.

Június 20-án egyébként más, szomorúbb élmény is adódott az északi szélesség 89 és fél foka alatt, keleti irányban a Sarkponttól. Spirin kapitány és két társa rövidebb kirándulást tettek és ráakadtak egy tömegsírhalomra, melyet félredőlt, megrágott, félig korhadt ársecrúd jellelt meg a végtelen hósvatagon. Ásni kezdtek, majd átrobbantották a jeget és négy holttestet hoztak napvilágra teljesen ép állapotban a jégkriptából. Megállapították, hogy ezek éhenhaltak. De semmiféle írást, naplót nem találtak náluk.

Kik lehetnek azok, akik valamikor nagyon régen — legalább negyven-ötven esztendővel ezelőtt az Északi Sarkpont közvetlen közelébe verekedtek fel magukat és ott kellett elbukniok a cél előtt? Négy névtelen hős, akik talán már visszatérőben voltak a Sarkponttól... Ötven esztendővel ezelőtt fedezték fel az Északi Sarkot és jutalmul a halált kapták, dicsőség helyett?

Sarkponton desztillálni, szűrni kell a vizet, annyi bróm és jódsókat tartalmaz. Virágokat is lehet szedni a Földgolyó tetején. Apró, gombostűfejűségű kék moszatféle dugja ki fejét nagynéha a hó alól. Az ilyen „virág” szára mellett kilenc méter mélységig ástak a tudósok, hogy megállapítsák, hol hajtja gyökereit a moszat. Hiába ástak. Nincs kizárva, hogy a moszat valahonnan száz, vagy még több méternyi mélyből erőszakolja nyílt levegőre jelentéktelen virágát. Megjelenéséből azonban nyilvánvaló, hogy a Sarkpont jege alatt szilárd sziklatalajnak kell lennie!

A két hazatért orosz egyetemi tanár magával hozta a levélen kívül a sarkkutatók két igen értékes emléket. Mégpedig a Sarkpont első fedezőjének: Peary-nek hátrahagyott, ólomkannába zárt zsebnaptárát, melyet az oroszok által mért abszolút Sarkponttól keletre mintegy 8 kilométernyi távolságban találtak meg két borszeszégő és egy szekszitáns „romjaival” együtt. Babuskin tanár pedig a 87. fok körül egy Markheim nevű utazónak hátrahagyott lobogóját, illetve ennek rúdját találta meg. A rúd fájában bevéselt jelek vannak — 1899-ből.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 30 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P., egy hónapra 5 P. Vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY

Ciujai szerkesztő: dr Sulyok István
Ciel, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvénk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

ÖFELSÉGE LÁTOGATÁSA AZ ANYAKIRÁLYNÉNÁL. Tegnap délután négy órakor motorvonattal Brasovba érkezett Károly király és Mihály nagyvadász, akik innen gépkocsival a bráni királyi kastélyba utaztak. Mária királyné meglátogatására. Este a király és a trónörökös visszatértek Sinaiba.

Október elsején megnyílik a Róma-Belgrád-Bucuresti közötti légiforgalom. Bucuresti. Saját tud. A hármasszög egyetemes értekezése, amely elrendelte a légiforgalmat szeptember 19-én irrt alá Jugoszlávia, Románia és Itália, október 1-én átadják a forgalomnak a Bucuresti-Belgrád-Róma légi vonalat. A repülőszolgálatot háromhatenként bonyolítják le az „Ala Littoria” és a „Lares” repülőgépei. A Róma-Belgrád ut két és fél óráig fog tartani. Félórai belgrádi pihenés után a repülőgépek folytatják útjukat Bucuresti felé, amely távolságot egy óra és néhány perc alatt tesz meg. A társaságok által forgalomba hozandó repülőgépek 18 ülésesek lesznek. A Róma-Bucuresti vonal meghosszabbítható Constantiná, Az egyezmény magában foglalja egy Bucuresti-Belgrád-Zagrab-Velencei vonal létesítését is, aminek üzembehelyezésére vonatkozólag azonban később fognak határozatokat hozni.

A pénzügyi intézkedésekkel szembeni a kisantant jegybankjainak kormányzói. Bucuresti. Saját tud. Szeptember 24-én tartják Bucurestiben a kisantant tagállamok jegybankjainak kormányzói értekezletét, a kisantant államok pénzügyi érdekeiket, a kisantant államok pénzügyi érdekeinek védelmére fogantatosítandó intézkedéseket beszélnek meg, valamint a három állam pénzügyi kapcsolatainak szabályozására keresnek újabb módokat.

MASARYK TEMETÉSE LANABAN. Prágából jelentik: Lanaban meglepő egyszerűséggel helyezték örök nyugalomra Masaryk volt elnök hamvait. A volt elnök koporsója délután öt órakor érkezett meg Lanaba. A koporsót egy lovaszázad kísérte ki a temetőbe. A család tagjainak és kétszázfőnyi meghívott közönségnek jelenlétében ment végbe a temetés. A sír a temetőnek egy félreeső részében a kerítés mellett van. Masaryk holttestét felesége mellé temették, akit pár nappal ezelőtt hantoltak ki és helyezték el ebbe a sírba. Hivatalos körökben hangoztatják, hogy ez a sírhely csak ideiglenes, mert Csehszlovákiában mozgalom indult meg, hogy Masaryk holttestét szállítsák át a prágai Dómba, a régi cseh királyok temetkezési helyére. Ennek azonban az az akadályja, hogy Masaryk nem katolikus, hanem cseh husziták volt.

Adótulfizetések visszatérítése. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter közzétette a utasította a pénzügyvizsgálóságot az állam javára történt adótulfizetések visszatérítésére, illetve ismételt figyelmet fordított a alárrendelt közegeit a visszatérítések rendezésére és feltételeire. Az utasítás legfontosabb része, amely arról intézkedik, hogy csak a adótulfizetés alkalmával kiállított nyugta felmutatása ellenében történhetik meg a visszatérítések. A terjedelmes rendelet további részében utasításokat tartalmaz a pénzügyi hatóságok számára arra nézve is, hogy miképpen kerülvényezzék a miniszteriumtól a adótulfizetések visszatérítését.

MEGHÍVÓ. A „Bihorvármegyei és Oradeai Régészeti és Történeti Egylet” 1937 szeptember 26-ikán délután 5 órakor a Múzeum nagytermében tartja ezévi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó, 2. Biró József: Schopf Nep. János festő oradeai tevékenysége (felolvassa az elnök). 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. Számvizsgáló bizottság jelentése. 6. Indítványok.

A költségvetés iratcsomóival üflegettek egymást a turnuseverini megyei tanács tagjai. Turnu-Severinből jelentik: A megyei bizottság tanácsülése tegnap óriási botrányba fulladt. Gurila község költségvetésének tárgyalása alkalmával Reculescu tanító, a liberális párt vezető tagja, aki nem tanácsost ugyan, de résztvevett az ülésen, rávetette magát Braila Constantiu nemzeti párt párti tanácsost, aki bírálta a költségvetést, kirántott a kezéből az iratokat és útni kezdte Brailat. A verekedésbe csakhamar beavatkoztak az összes tanácsostok. Predescu prefektus közbelépett ugyan, de sikertelenül, mert az ellenfelek nem hgyták abba a verekedést. Végül telefonon értesítették Constantinescu főügyészt, aki a helyszíntre sietett és tapintatos felépésével véget vetett a botrányoknak.

ÉLÉNKEN ÉRDEKLŐDIK MAGYARORSZÁG IRÁNT MÁRIA JUGOSZLÁV ANYAKIRÁLYNÉ. Belgrád. Mária jugoszláv anyakirályné kíséretével és több miniszter jelenlétében meglátogatta a belgrádi nemzetközi vásár magyar pavilonját. Távozásakor közölte, hogy ezután minden évben meg fogja látogatni a magyar pavillont, mert érdekli a magyar ipar és kereskedelem eseményeit.

ÖTVEZEREZ ÉV ÓTA ELZÁRTAN ALLÓ FÜLDDARABOT FEDEZTEK FEL. Newyorkból jelentik: Az arizonai Grand Canon ugynevezett „Siva” fennsíkét megmászó amerikai tudósok vezetője, dr Antony rádion jelenti, hogy a fennsík, mely 50 ezer év óta áll elzártan a világtól, nagyobb, mint gondolták. Reméli, hogy nyolctíz élő állatot hozhat onnan magával. A fennsíkön talált emlős állatok testszíne sokkal halványabb, mint a külvilágiaké és természetük a törő éghajlathoz alkalmazkodott. A sátrakban észak az óriási hangyák futkosnak és igen sok a szunyog is. Ezek azonban nem csipnek.

A radnai zarándokok fiavelmébe!

A Radnáról visszainduló különvonatok menetrendje

Oradea. Saját tud. Lapunk tegnapi számában közöltük a radnai zarándokiat különvonatainak pontos indulási menetrendjét. A rendezőség most, lapunk után, közli a zarándokokkal a visszautazás rendjét is.

Mind a 4 különvonat vasárnap délután indul Radnáról a következő sorrendben:

I. A SATUMAREI KÜLÖNVONAT

Radnáról indul vasárnap délután fél 6-kor. Salontára érkezik 8 óra 36 perckor, Cefara 9 óra 3 perckor, Josiára 9 óra 32 perckor, Oradeára 9 óra 42 perckor, Secueniibe 10 óra 59 perckor, Valea lui Mihaila 11 óra 28 perckor. Careibe fél 1 óra elött 1 órakor, Ghilvaciura 1 óra elött 10 perccel, Satu-Marera 1 óra 20 perckor.

II. A GHILVACIUI KÜLÖNVONAT

Radnáról indul 6 óra 10 perckor. Aradra érkezik 6 óra 57 perckor. Salontára 9 óra 6 perckor, Josiára 9 óra 57 perckor, Oradeára 10 óra 8 perckor, Diosigra 11 óra 30 perckor. Secueniibe fél 1 óra elött 1-kor, Valea lui Mihaila 1 óra 12 perckor, Sanişlaura 1 óra 46 perckor, Careibe 2 óra 6 perckor, Ghilvaciura 2 óra 10 perckor.

III. A VALEA LUI MIHAI KÜLÖNVONAT

Radnáról indul 7 óra 35 perckor, Aradra érkezik 8 óra 19 perckor, Salontára 10 óra 31 perckor, Cefara 10 óra 58 perckor, Josiára 11 óra 29 perckor, Oradeára 11 óra 42 perckor, Diosigra 1 óra elött 10 perccel, Secueniibe 1 óra 12 perckor, Valea lui Mihaila 1 óra 58 perckor.

IV. AZ ORADEAI KÜLÖNVONAT

Radnáról indul délután 4 órakor, Aradra érkezik 4 óra 57 perckor, Salontára 7 óra 15 perckor, Cefara 7 óra 47 perckor, Josiára 8 óra 16 perckor, Cradeára érkezik 8 óra 25 perckor.

Meddig élünk?

Ne vegyük magunkra a statisztika számaikat, amelyek azt mutatják, hogy az utolsó tíz év alatt az emberek valószínű élettartama tizenkét évvel és két hónappal megnövekedett. Nem reánk vonatkozik ez, hanem az utódokra. Bár kétségtelen, hogy ez is örömdetes tény, azonban az élettartam megnövekedése még kellemesebb lenne, ha ebbe a statisztikába beleesnének mi is, akik végigéltük a háborút, a forradalmakat, a rettenetes gazdasági válságokat és éljük a nyomor esztendeit. Sajnos, a mi életünk valószínű tartamát az elmúlt évtizedek olyan alaposan redukálták, hogy majd egy később elkészülő statisztika bizonyára döbbenetes számokat és adatokat fog erről produkálni. A jövőendő azonban biztató. A tudósok megállapításai szerint az 1930 és 1931-ben született fiúk közül minden harmadiknál, a lányoknál pedig tíz közül minden negyediknél lehet számítani arra, hogy elérje a hetvenedik életévét. A ma születendő gyermek átlagban egynegyedrésznel hosszabb élettartamra számíthat, mint akár csak a tíz év elött született testvérei is. Az utánunk jövő nemzedék álagos élettartama a férfiaknál ötvenkilenc év és kilenc hónap, a nőknél hatvanhárom év és kilenc hónap. Ezzel az átlaggal, tekintve az 1914-1920-as esztendőök szoronyen alacsony átlagát, mindenki meg lehet elégedve. Nem tudjuk azonban, hogy a statisztika tudósai milyen alapon számították ki a jövőendő átlag életkort. Ha csak az egészségügyi tényezőket vették számításba, akkor hiba van a kréta körül. Mert az átlagéletkort nem csak az határozza meg, hogy milyen egészségügyi berendezéseink vannak, milyen nagy-szerű fejlődést mutat az orvostudomány, hanem elsősorban és döntően befolyásolja, hogy a haditechnikai szakértők és feltalálók az emberi elme micsoda újabb ragyogó produktumaival ajándékozzák meg a világot. A lőtávolságok fokozása, a bombák hatásfokának megnövelése, a különböző mérgek gázok gyilkos erejének továbbfejlesztése sokkal inkább befolyásolják az emberiség általános életkorát, mint a gyógyszerek. Ezt a legújabb megállapítást is csak mint reményteljes biztatást kell venni arra az esetre, ha valami közbe nem jön. Szomorú tapasztalataink azonban azt mutatják, hogy mindig közbejön valami. Hol Spanyolország, hol Kína és Japán, hol ez, hol az a véres esemény. Mert az emberiség nem nyugszik bele abba, hogy az élettartama megnövekedjék. Az emberiségnek legnagyobb el-lensége — önmaga. (n. a.)

Kedélyes fogolyszöktes és vacaresti fegyházból. Bucuresti. Saját tud. Két hies betörő Ihl Schwartz és Dávid Rottmann tegnap megszökött a fogságból, mialatt Vacarestiből Bucuresti felé vezették őket, hogy a vizsgálóbíró elé állítsák. A két betörő vasraverve két fogházorrel gyalog indult el az országuton, utközben betértek egy kocsmába egy pohár borra. Itt a betörők meg-egyeztek az örökkel. Az egyik ór bement a va-rosba azzal, hogy dolga van, a másik gondjaira bizza a rabokat. Ezek a visszamaradt Sgardu Alexandrunak 20.000 leit ígérték, ha szabadon bocsátja őket. Az ór belement az alkuba, fel-jödtet a bilincseiket s a két rab bement a vacre-ba és betartották szavukat. Rövid idő múlva gép-kocsin visszajöttek a kocsmába és hozták a pénzt, aztán eltűntek, az ór szintén. A másik ór éjjelre visszaérkezett a fogházba és ártatlanannak mondja magát. Mindkét fogházort tartoztatják.

* Akinek vérnyomása magas és szívműkö-dése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel égygo-morra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Orvosok ajánlják.

Zürichi zariat. Párizs 14.90, London 21.58 egy-negyed, Newyork 435.50, Brüsszel 73.30, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.40, Berlin 174.65, Bécs — schilling 82.05, Ura 15.21, Varsó 82.30, Belgrad 10, Bucuresti 325.

VULCAN

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 1.
Vagons Lits-el szemben.

legolcsóbban árusít

**aktatáskát
iskolatáskát**

Negymennyiségű orosz vas és gyapot érkezik az országba. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul úgy értesül, hogy a közeli napokban érkezik meg Oroszországból az az első nagyobb szállítmány, amely vas félgymányokat tartalmaz és amelyet nagyipari vállalatok rendeltek. A belföldi iparnak tudvalevőleg vashiánnyal kell megküzdnie és ezért vált szükségessé ez a nagyobb rendelés. Ugyancsak ebben a hónapban érkezik meg egy nagyobb orosz gyapotszállítmány, a Fekete-tengeri kikötőkbe. Szakértők úgy tudják, hogy ennek a gyapotnak a minősége jóval felülmúlja az amerikai áru minőségét. Ezen kívül 35.000 kiló orosz kémiai cikket, aszbesztet vásárolnak, később pedig egy újabb 60.000 kilós vegyi szállítmány érkezik.

SZIBÉRIÁBAN KERESIK A MAGYAROK ŐSHAZÁJÁT. Budapest. Dr. Fehér Géza debreceni egyetemi tanár 14 évet töltött Bulgáriában kormányküldetésben. A tanár bulgáriai kutatásai és ásatásai kétségtelenül megállapították a magyar és bolgár nép közös múltját és rokonságát. A magyar-bolgár népvándorlás korabeli kapcsolatok felderítésével is a tudomány lényegesen közelebb jutott a magyarság eredetére vonatkozó tudományos föltevés bizonyításához. A nyomok az ázsiai Perm felé vezetnek. Hóman kultuszminiszter ösztöndíjat ajánlott fel Fehér tanárnak, aki vállalta a reábizott feladatot és a tavasszal kutató útra indul Szibériába, hogy a magyarok őshazáját felkutassa.

A vigyázatlanság áldozata. Sácueni. Saját tud. Végzetes szerencsétlenség történt tegnap Sácueniben. Balogh Gábor nyugalmazott őrnagy háztartási alkalmazottja: Korcsák Jánosné szül. Rác Virág gyorsfőzőn éltel akart melegíteni s egy vigyázatlan mozdulat következtében a már felgyújtott készüléket leütötte az asztalról, s az égve a padlóra esett. Hogy a padlón támadt tüzet eloltsa, lábával igyekezett a tüzet eltaposni, de a lángok ruhájába kaptak s a szerencsétlen asszony pillanatok alatt égő fáklyává vált. Sikoltozására a házbeliek előrohantak s a kinokban fetregő asszony ruháin eloltották a tüzet, ekkor azonban már az egész jobboldali testrésze össze volt égve. A majdnem harmadfokú égési sebeket szenvedett nőt dr. Szász Tibor orvos vette gyógykezelés alá s talán sikerülni fog megmenteni az életnek.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle FERROL vastáplék.

A leghatásosabb és legeredményesebb hízlató, erősítő vér- és izomgyarapító szer. Minden gyógyszerárban és drogériában 100 lel egy üveg.

NÖVEKSZIK A KURTA MATRÓZPIPA NÉPSZERŰSÉGE. Londonból jelentik: Az angol férfi hagyományos kurta matrózpipájának népszerűsége még mindig növekszik, mint a kereskedelmi minisztérium kimutatása bizonyítja. Eszerint 1936-ban 5,592.000 pipát készítettek, azaz 612.000-rel többet, mint az előző évben.

Satumarei hirodó. Saját tud. A satumarei ügyészség sikkasztás címén vádiratot adott ki Jepure Ioan baimarej lakos ellen, aki a Sincai fiugimnázium iskolaszékénél pénztárnokj tisztelet viselt. Néhány héttel ezelőtt a közoktatásügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője érkezett meg a bányavárosba és rajtaütésszerű vizsgálatot tartott az iskolaszékénél s amelynek eredményeképpen megállapította, hogy a pénztárból 82 ezer lei hiányzik. Jepure Ioan pénztárnok tagadta a sikkasztást, a vezérfelügyelő azonban nem fogadta el a pénztáros védekezését és megtette a bünvádi feljelentést. Az ügyet még az ősz folyamán foglalkozni fog a satumarei bíróság. — Megírtuk, hogy Gere László baimarej órástanuló revolverrel főbelötte magát. Az életunt gyermekembert a satumarei Irgalmas Kórházba szállították, ahol dr. Schlagetter Nándor főorvos műtétet hajtott rajta végre. A fiatalember amikor magához tért, elmesélte, hogy nevelőapja megdorgálta s efeletti elkeseredésében akart meghalni. A revolvert 270 leiert egyik barátjától vásárolta. Biznak a felépülésében. — A mészárosok küldöttsége a marhahús maximális árának feloldását kérte a polgármestertől. A húsiparosok kérését tolmácsoló küldöttség egyuttal azt is kijelentette, hogyha kívánságukat nem teljesítik, beszüntetik a vágást. A mészárosok a meginduló kivitelezés következtében emelkedő állattárakkal indokolják a kérésüket, ami főleg a csütörtökön összeülő ármegállapító bizottság hoz döntést.

Négy évi fegyházbüntetés után Szamuely egyik alvezérét kiadták Magyarországnak a csehszlovák hatóságok

Szentesről jelentik: A csehszlovák hatóságok most adták át a magyar hatóságoknak Pírpák Imrét, aki 1919. július 23-án Szentes város főterén bosszúból meggyilkolta Csala Imre szentesi detektívet. Pírpák 1918. év elején betörést követett el a szentesi reálgyimnáziumban és ebben az időben Csala detektív nyomozta ki, hogy ő volt a tettes és így került Pírpák a szegedi Csillagbörtönbe. A forradalom idején Pírpákot a kommunista kiszabadították. A fiatal Pírpák ekkor beállt Szamuely csapatába és résztvett a Tisza-menti harcokban, majd, mint a felszabadító csapatok parancsnoka vonult be Szentesre. Nemsokkal ezután Csala detektívet az utcán találta és két lövéssel leterítette. A kommunista uralom bukása után Csehszlovákiába menekült, de hamarosan ott is betörést követett el, amiért négyévi fegyházra ítélték. A büntetést most töltötte ki és a csehszlovák hatóságok a magyarok kérésére adták át.

ELTÜNT WILKINS, A HÍRES SARKREPÜLŐ
Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Sir Hubert Wilkins és négy társa, akik augusztus 19-én repülőgépen a Sark-vidéken eltűnt kutatók keresésére indultak, szintén eltűntek, mert napok óta semmi hír nem jött felőlük. Attól tartanak, hogy jéghegybe fűtköztek és lezuhantak.

HA A PÁLYAUDVAR ÓRÁJÁT A MAJMKOK IGAZGATJÁK. Kalkuttából jelentik: A kalkuttai főpályaudvaron leírhatatlan zavart idézett elő több ezer utas, aki lemaradt vonatáról, amelyek rejtélyes okokból a menetrendszerű időnél jóval korábban indultak el. A felbőszült utastömeg megostromolta az állomásfőnök hivatalát, de a főnök azonnal védekezett, hogy a vonatokat szabályszerű időben; a pályaudvar főcsarnokában függő központi óra szerint indította. Néhány utas tekintete az órára esett és egy szeriben kiderült a felfordulás oka: egy kőbor majomcsalád felmászott az órára, amelynek mutatóját pajkos játék közben eltolta.

RÓMA LAKOSSÁGA. A párizsi *La Croix* érdekes kimutatást közöl arról, hogy Róma lakossága mily óriási mértékben szaporodik. Míg közvetlenül a világháború előtt, 1912-ben lakosainak száma alig érte el a félmilliót, ma már egymillió és kétszáz ezer lakost számlál s az átlagos évi szaporulat még most is 36.000 lélek. Az órök város hatalmas fejlődéséről beszél egy másik adat is: csak az utolsó hat esztendő folyamán 33 új plébániát szerveztek Róma körül ugyanannyi templommal és sok szükségképpel. Csak ezek az építkezések mintegy 70 millió lírába kerültek.

Benito Mussolini — amikor még nem volt Olaszország miniszterelnöke.

A népszerű kormányelnök mint egyszerű káplár küzdött végig a világháborút és többször meg is sebesült. Képünk a világháború alatt készült Mussoliniról. (X-el van jelölve).

* **Lehangolt, étvágytalan emberek** igyanak reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendbehozza a gyomor és a belek működését és megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemelt rothadó anyagoktól.

Halálosvégű szerelmi dráma a külföldön. Oradea. Saját tud. Megdöbbentő gyilkosság történt a kedd esti órákban a Krumpflődön levő dr. Parchon-utca 27. szám alatti házban. Itt lakik Sike Károly, a városi villamosművek volt gépésze családjával. Sike Károly Irma nevű 16 éves leányának egy fél év óta udvarolt Duma Arzén aradi üvegcsiszoló munkás. A szülők nem jó szemmel nézték azt, hogy a még gyermekkorban levő leányuk udvarlót tartson és néhány nappal ezelőtt, amikor Duma Arzén megkérte Sike Irma kezét — a kérést határozottan visszautasították. Duma Arzén, aki csak ideiglenesen tartózkodott Oradeán, ekkor visszautazott Aradra, azzal, hogy néhány hét múlva ismét Oradeára jön. Kedden este a 16 éves Irma szüleinek feltűnt, hogy leányuk nem jön haza a megszokott időben. Részlet sejtve, elébe indultak és néhány perc múlva a Krumpflődön levő házuk előtt, vértócsában találták meg leányukat, aki elhaló hangon csak annyit tudott mondani, hogy Duma Arzén sebesítette meg több revolverlövessel. Sike Irma ezután elvesztette eszméletét és rövid szenvedés után meghalt. A környékbeliek értesítették a rendőrséget és a kiszálló bizottság megállapította, hogy a gyilkos három revolverlövessel végzett áldozatával. Egyik golyó a szív mellett furódott a szerencsétlen leány mellébe, másik a bal kezeféjét érte, míg a harmadik altestén sebesítette meg. A gyilkos Duma Arzénnek nyoma vezetett, bár a rendőrség az egész várost felkutatva utána.

BEKULDOTT HIREK

Szent Kereszt felmagasztalása bucsuja Mercurea-Ciucon. Saját tud. Mercurea-Ciuc város Szent Kereszt felmagasztalása napját követő vasárnapon tartotta bucsuját. Az ünnepi szentmisét Biró Ferenc főesperes mondotta fényes papi segédlettel. Ünnepi szónok Papp Dénes, a katolikus főgimnáziumhoz újonnan kinevezett vallás-tanár volt. Nagy lelkesedéssel és lendülettel beszélt a kereszt jelentőségéről az ember életében. A tartalmas és mély meggyőző erővel tanuskodó szentbeszéd mélyen megfogta a zsúfolt templom közönségét. A szentmise után Biró Ferenc főesperes látta vendégül a város társadalmának vezetőit és az egyháztanács tagjait. Dr. Csipák Lajos kanonok, szemináriumi régens választott Biró főesperes felköszöntőjére abból az alkalomból, hogy ez az első bucsúnap, mikor főesperesi méltóságban üdvözölhetik a plébános-házigazdát. Délután P. Lukács Manszvét ferences missziós alya résztvett a Szent Ferenc harmadik rendje közgyűlésén hivatalos vizitátori minőségben. Lognagyon megelégedésének adott kifejezést a hitbuzgó életért, melyet a tagok csendben, szerényen folytatnak. Este 7 órakor P. Lukács Manszvét konferencia-beszédet mondott a zsúfolásig megtelt templomban a harmadikrend jelentőségéről, kegyelméről. A hatásos, színes és kitűnően felépített beszéd mesterműve volt a harmadikrend népszerűsítésére irányuló törekvések eszközeinek

„Németország nem éhezik, nem nyomorog“ állapította meg külföldi útja során a francia képviselőházi elnök

Párizsból jelentik: A francia képviselőház elnöke, Herriot, aki kedd reggel visszatért németországi és ausztriai útjáról, az egyik lap munkatársa előtt a következőket mondta:

— Ne beszéljenek nekünk arról, hogy a német nép nyomorog, éhezik és ne beszéljenek Németország gyengeségéről. Számtalan városban és falun utaztam át, de mindenütt egészséges és erős fiatalságot láttam és buzgón dolgozó népet. Meg kell mondanom, hogy németországi benyomásaim nagy hatással voltak reám. Nincs értelme, hogy titkolódjunk. Főként azt tapasztaltam, hogy Németországban nagy figyelemmel kísérik mindazt, ami Franciaországban történik.

Harcok a timisoarai iparos székhez körül

Egy bűnvádi feljelentés „ismeretlen tettesek” ellen. — Kártérítést kér a munkakamara, mert e adták a hasznavehetetlenné vált központi fűtés berendezését

Timisoara. Saját tud. Ismeretes az a per, amely a munkakamara és az iparosszékhez vezetősége között folyamatban van: a munkakamara mint az ipartestület jogutódja jogot formál az épületre az ipartestület részéről költségvetésileg teljesített hozzájárulások miatt. Most aztán a munkakamara bűnvádi feljelentéssel is élt ebben az ügyben, a feljelentést ismeretlen tettesek ellen tette meg. A munkakamara ugyanis négy és félmillió erejéig bekebelezte magát az ingatlan telekkönyvébe s a jövedelmet zár alá vette. Ennek feloldása és a bekebelezés hatálytalansága miatt folyik a per. A munkakamara feljelentés most a hitelező megkárosítása címén történt, azzal, hogy a bekebelezés és szekvesztrum ellenére az épületben le szerelték a központi fűtés berendezéseit és eladták. A törvényszakas, amelyre hivatkozva a feljelentést megtették, hat hónaptól két évig terjedhető börtönbüntetést szab ki, pénzbírsággal egyetemben. A munkakamara egyébként százhuszonezer lei kártérítési igényt is bejelentett. Az iparosszékhez vezetősége részéről Gazda József, az ipari szindikátus titkára elmondotta, hogy a fűtési berendezés még 1932-ben befagyott és kazánrepedés folytán használhatatlanná vált. A Hammer és Ney textilcég még júniusban hajlandónak mutatkozott a fűtési berendezés megvásárlására. Szerződés is jött létre, amely szerint huszezer lei a vételár s a cég ötezer leit még akkoriban le is fizetett. A közelmúltban aztán, amikor Gazda titkár még szabadságon volt, a cég megbízottjai megjelentek s a leszerelést megkezdték. A kérdés most a vezetőség elé került, amely az akkor kötött szerződést nem hagyta jóvá, mivel annak idején a munkakamara már telekkönyvileg be volt jegyezve. A vásárló cég azonban bármikor kész az eddig elvitt részeket visszaadni és a szerződésről lemondani.

Spirágó F. — Mojzes F. — Németh A.:

A boldogságos Szűz

Oldal Györgyi György művészi címlapjával. Ára füzve 120 lei és portó.

A szentírás a hagyomány és a magán kinyilatkoztatás adataiból rajzolja meg ebben a könyvben a világhírű szerző a boldogságos Szűz életét s kiváltságos méltóságát.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Megdöbentő vasúti szerencsétlenség érte az oradea-cluji személyvonatot

Ciucea mellett összeütközött a személyvonat egy gyorsteherrel

Eddig nyolc halottja és számos súlyos sebesültje van a katasztrófának

Oradea. Saját tud. Megdöbentő vasúti szerencsétlenség történt szerdán délelőtt a ciuciai vasútállomás közelében. A reggel 6.55 órakor Oradeáról induló személyvonat Ciuceáról hibás váltóállítást következtében összeütközött egy Bucuresti felől jövő gyorsteher vonattal. Mindkét vonat teljes sebességgel robogott egymásnak és az összeütközés olyan erejű volt, hogy több vasúti kocsi teljesen összetört. Első jelentések szerint a vasúti szerencsétlenségnek hat halottja és számos sebesültje van. A tehervonat értékes szállítmányának nagyrésze megsemmisült. A szerencsétlenségről azonnal értesítették az oradeai és cluji vasútállomásokat és mindkét vasútállomásról segélyvonatok indultak a szerencsétlenség színhelyére. A katasztrófa következtében déli három óráig Bucuresti felől még egyetlen vonat sem futott be az oradeai pályaudvarra és így a közelebbi részletek még hiányoznak.

Megdöbentő részletek. — A pozdorjává tört vasúti kocsi deszkaszilánkjai felnyársaltak egy kereskedelmi utazót

Lapzártakor még az alábbi részleteket kaptuk a megdöbentő vasúti szerencsétlenségről.

Poeni és Ciucea között összeütközött az oradeai személyvonat egy tehervonattal. A szerencsétlenség pontosan 9 óra 37 perckor történt. 11 óra 15 perckor kellett volna Clujra érkeznie a 3026. sz. személyvonatnak, amelyet menetrendszerű pontossággal indítottak el a ciuceai állomásról, ugyanebben az időben a Poeni állomásról is kiindult a 3501. sz. gyorstehervonat. A két vonat teljes sebességgel haladt, amikor a két vasúti állomás között, a nyílt pályán teljes erővel összeütköztek. Az összeütközés ereje ledobta a vasúti töltésről a személyvonatnak majdnem minden kocsiját, amelyek a táviró- és telefonoszlopokat is ki döntötték. A két mozdony teljesen egymásba fűrődött és kazánjuk felrobbant. Első jelentések szerint a szerencsétlenségnek hat halálos áldozata van, tizen súlyosan és számosan könnyebben sebesültek meg a katasztrófa során. A megrongálódott telefon-huzalokat csak hosszabb idő után tudták rendbehozni s így

csak nagy késedelemmel tudták értesíteni a vasúti üzletvezetőseket és a huedini kórházat. Végre öt CFR-orvossal megérkeztek a segélyvonatok és megkezdhették a mentési munkálatokat. A sebesülteket a huedini kórházba szállították be, ahol dr Ursu főorvos emberfeletti munkát fejtett ki a sebesültek megmentésére.

A sebesültek legnagyobb része kéztörési, lábtörési és fejsérülést szenvedett. Közöttük van a két mozdonyvezető is, akiket a felrobbant kazánból kiáramló gőz félholtra forrázott. Két fékező is súlyosan megsebesült. Az egyik utast, aki ruházatáról itélve, kereskedelmi utazónak néz ki, az összetört csomagtartó deszkaszilánkjai nyársalták fel.

A szerencsétlenül jártak személyazonosságát mindezeig még nem sikerült megállapítani. Legújabb jelentés szerint a huedini kórházban két súlyos sebesült meghalt s ezzel a halottak száma nyolcra emelkedett, de valószínű, hogy még több halálos áldozata lesz a katasztrófának.

Megszűnt a feszültség a földközi-tengeri ellenőrzés kérdésében

Anglia és Franciaország új javaslatot tett

Rómából jelentik: Ciano külügyminiszter kedden délelőtt újra fogadta a római angol és francia ügyvivőt. A megbeszélés, mely a külügyminiszter és a két ügyvivő között folyt, harminc percig tartott. Rómában a helyzetet bizakodóan ítélik meg. Mindkét oldalon formulát keresnek, mely lehetővé tenné, hogy Olaszország számára megfelelő helyet biztosítsanak a földközi-tengeri értekezlet munkájában.

Rómában lehetségesnek tartják, hogy a megoldás még Mussolini berlini útja előtt létrejön.

A kedd délutáni francia és angol lapok közölték a megbeszélésekről szóló híreket és hozzáfűzték azt az értesülést, hogy Anglia és Franciaország hajlandó megadni Olaszországnak a Földközi tengeren az általa kívánt „elméleti egyenlőséget”. A két ügyvivő ezt — a lapok szerint — közölte Cianoval.

ANGLIA ÚJ JAVASLATOT TESZ OLASZORSZÁGNAK.

Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter, aki kedden reggel Genfből Párizsba érkezett és Chautemps francia miniszterelnök-

kel tárgyalt, délután repülőgépen továbbutazott London felé. Elutazása előtt a lebourgeti repülőtéren újságírók előtt kijelentette, hogy Chautempsel folytatott megbeszélése nagyon kielégítő eredménnyel járt. Majd hozzátette, hogy Anglia valószínűleg új javaslatot fog tenni Olaszországnak. Célzást tett arra is, hogy valószínűleg a másik oldalról is történnek majd újabb lépések.

Genfből jelentik: Itt a legkedvezőbb benyomást keltette az a hír, hogy Olaszország hajlandó résztvenni a tengerészeti szakértők megbeszélésein és csatlakozni kíván a nyoni egyezményhez. Rámutatnak arra, hogy több a hivatalos közlemények nem célozzák az egyenlőség követelményeit. Ebből arra következtetnek, hogy

Róma nem kötötte feltételekhez részvételt. Mindössze annyit közölt a francia és angol ügyvivővel, hogy tudomásul veszi azt a tényt, mely szerint a két kormány Olaszországot földközi-tengeri nagyhatalomnak ismeri el.

SPORT

A Nemzeti Bajnokság műsora

Vasárnap ismét teljes forduló bonyolítanak le a Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjában. A részletes műsor és a kijelölt játékvezetők a következők:

A) LIGABAN.
I. CSOPORT.

Bucuresti: Venus—Juventus, bíró Jean Petrescu (szombaton) és Unirea Tricolor—Phönix, bíró dr. Russu.

Cluj: Victoria—CAO, bíró Rusa.
Satu-Mare: Olimpia—AMTE, bíró dr. Morar Teofil.

Brăila: DUG—FC Rapid, bíró T. Irimescu.
Timisoara: Kinizsi—Jiul, bíró Constantinescu

II. CSOPORT.

Oradea: Crisana—Dragos Voda, bíró Chicin.
Brasov: ACFR—Ripensia, bíró Piky Kroner.
Arad: Gloria—Universitatea, bíró B. Bărsu.

B) LIGABAN.

NYUGATI CSOPORT.

Oradea: Törekvés—Mures, bíró Huniade.
Sibiu: HTV—Soimia, bíró Demetrescu.
Resița: UDR—TMAC, bíró Pálffy.
Carei: Victoria—Tricolor, bíró Raab.
Alba-Iulia: Unirea MV—CFR, bíró Traian Lungu.
Ploesti: Prahova—Rovine Grivita, bíró Braida

KELETI CSOPORT:

Bucuresti: Telefon Club—Sporting, bíró Manole Vlahn.
Galati: DVA—Macabi, bíró Tope Jonescu.
Cernauti: Jahn—Victoria, bíró Chirică.
Rădăuți: HLA—Franco Romana, bíró Ehrlich
Craiova: Craio Jovan—Gloria CFR, bíró Milivoin.
Iasi: Textila MV—Tricolor CFPV, bíró közös megegyezéssel Xifando.

Elmarad a román-magyar válogatott mérkőzés

Budapestről jelentik: A magyar nemzeti liga a román-magyar mérkőzés kérdésével foglalkozott. Mint ismeretes, eredetileg október 24-re tervezték ezt a meccset, később szeptember 26-ra, vagy október 17-re tervezték Bucurestiben. A liga ülésén megállapították, hogy az időpontok közül egyik sem felel meg és így az ősszel már nem lehet szó a román-magyar mérkőzés lebonyolításáról.

A vasárnapról elmaradt Brunn—Budapest városközti mérkőzés ügyében nem alakult ki még végleges döntés. A brünnik az szeretnék volna, hogyha a mérkőzést szeptember 28-án (kedd), Csehszlovákiában (ünneppnap) játszhatták volna le, a magyar egyesületek azonban ezt az időpontot nem tartották alkalmasnak azzal az indoklással, hogy két bajnoki mérkőzés közötti hétköznapra nem lehet válogatott mérkőzést beiktatni.

A magyar labdarúgó műsor. Budapestről jelentik: A magyar Nemzeti Bajnokságban ma a Ferencváros—Budafok mérkőzést bonyolítják le, a vasárnap műsor pedig a következő: Hungária—ETO, Nemzeti—Budai „11”, Elektromos—Ferencváros, Phöbus—Törekvés, Budafok—Bocskai, Kispest—Sűrketaxi, Szeged—Ujpest.

A kisantant-gépkocsiverseny valamennyi kategóriájában csehszlovák versenyző győzött. Belgrádból jelentik: A kisantant gépkocsi és motorkerékpárverseny — melyet a Prága—Bucuresti—Balgrád utvonalon futottak le, véget ért. Valamennyi kategóriában csehszlovák versenyzők győztek. A helyezettek között a 750 kcm-es gépkocsik között 3. Fabinyi László, az 1500 kcm-es kategóriában 2. Berlescu ezredes, 3. Manicai, a 2000 kcm-en felüli kategóriában Milovetz érték el helyezést Románia számára.

FORRONG A CSEHSZLOVÁK FUTBALLTÁRSADALOM. Prágából jelentik: A csehszlovák sajtóban katasztrófális a hangulat a budapesti örökségek nyomán és a lapok követelik, hogy mondják le a téli Anglia és Skócia elleni mérkőzéseket, nehogy a csehszlovák válogatott tekintélye végzetes csorbát szenvedjen.

Kijelölték a bírókat a Román Kupa következő fordulójára. Bucurestiből jelentik: A Román Kupa következő fordulóját szeptember 26-án játszzák le. A mérkőzéseket a következő bírók vezetik: Satu-Mare: Barkochba—Osana (Benea), Marosujvár: Solvay—Patria (Mesarosiu), Bistrița: Keramika—KAC (Nilca), Turda: TMSC—Aries (Beldeanu), Cluj: KMSC—UEC (Rác), Medias: Geamul—Aquila CFR (Mocian), Sibiu: Munkások—Amatör (Cosoveanu), Brad: Mica—Salontai SC (Petric), Lona: LSC—Metalosport Calan (Krausz), Nándorhegyen: Metalosport—Banatul (Lintia), Timisoara: Galvani—Csendörök (Alexandrescu), Resița: RMTE—LMTE (Keller), Covasna: Amatör—SMTE (Tóth), Sft-Gheorghie: Klinzay—Venus Cămpina (Beindu).

Somogyi-Schmidt kettős nyerte a vegyespáros bajnokságot

Félbeszakadt a férfi egyes döntő Schmidt és Caralulis között

Bucurestiből jelentik: Az országos teniszbajnokságokon tovább folynak a döntő küzdelmek. Ujabb eredmények:

Vegyespáros döntő: Somogyi, Schmidt—Berescu, Réti 6:3, 2:6, 6:4. Harmadik: Gábor, Benedek KAC és Strobl, Botez, Berescu, Réti—Gábor, Benedek 6:3, 6:4.

Másodosztályú férfi egyes döntő: Cerbu—Bogdan 6:1, 3:6, 6:3.

Másodosztályú férfi páros döntő: Brandusa, Benedek KAC—Petrovici, Badin II. 6:3, 2:6, 6:4. A KAC pár döntőbe jutott, ellenfele a Farkas, Adelstein pár.

Vegyes páros II. osztályú: Lám, Brandusa KAC—Stroescu, Placinteanu 6:2, 6:0. Strobl, Farkas—Lám, Brandusa 6:2, 6:1.

Női egyes másodosztályú döntő: Strobl—Pahler 6:2, 8:6.

A Schmidt, Caralulis férfi egyes bajnoki teniszdöntő 6:3, 2:6, 10:8, 3:6, 1:1 állásnál félbeszakadt.

TURISZTIKA

Societatea Turistilor Vulturii-Sasok Turista Egyesülete ez uton is tudatja a tagjaival és vendégeivel, hogy szezonzáró kirándulását folyó hó 26-án, vasárnap tartja meg a beius—finisi Béla váránál és kéri, hogy ezen a kiránduláson minél nagyobb számmal sziveskedjenek résztvenni. Indulás vasárnap reggel 6 órakor. Részvételi díj tagoknak 75 lei, vendégeknek 85 lei. Jelenkezni lehet a szokásos helyeken. — Ugyancsak tudatja az egyesület, hogy folyó hó 26-án, vasárnap részt ohajt venni a Kárpát Egyesület Cheia Turdan rendezendő országos Bors Mihály emlékünnepélyen, ahová az összes oradeai turista csoportok közösen indítanak autót. Kérjük a tagjainkat, hogy akik ezen az ünnepségen részt ohajtnak venni, sürgősen jelentkezzenek. Az ut: Alesd—Cluj—Turda és vissza. Indulás 26-án reggel fél 5 órakor. Részvételi díj 215 lei. Jelenkezni lehet a szokásos helyeken.

Misciattelli-Huszi:

SAVONAROLA

270 oldal, Vezényi Elemér izléses címlapjával, sok képpel. Füzve ára 125 lei.

A történelem egyik legtragikusabb alakját rajzolja meg az olasz professzor ebben a könyvben: bármennyire is lelkesedik hőseért, könyvtelen elismerni, hogy Savonarola vetette el a sulykot s VI. Sándort igazságtalanság nem terheli.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Főtisztelendő Plébánia Hivatal

Tisztelettel értesitem az összes Főtisztelendő plébánia hivatalokat és más egyházi intézményeket, hogy férjem halála után nagymultu építési irodájának vezetését sajátmagam vettem át és azt férjem általánosan ismert, becsületes munka-szellemében kipróbált szakembereimmel és tökéletes szakmai felszereléssel irányítom. Továbbra is elvállalok és végrehajtok mindenféle szakmába vágó munkát, ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni. Megkeresésre, saját költségemen szakemberem a helyszínre utazik. További szíves pártfogást kér

ÖZV. BALINT DÁNIELNÉ

Oradea, Strada Academiei No. 2.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Mindenféle

használt ruhát, ócska holmit, makulatura papírt, könyveket, stb. vesznek. Hívásra házhoz megyek. Klein, Oradea, Str. Budai Deleanu 2.

Eladók

magánházak, bérházak, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám. Telefon 167.

Singer varrógépet centralbobinost, használt, jó állapotban levőt vesznek. Cimeket a kiadóban leadni kérjük

40 db Rhode Island jérce eladó. Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 52. Telefon 138

Eladó

egy zongoratók. Oradea, Str. Alexandri No. 32. emelet.

Megvételre keresek: fehér íróasztalt. Eladók: 1 kis márvány- és egy kártyaasztalt. „Mignon” csokoládéház Oradea, Str. Bratianu 2. szám.

Kölcs

Kiadó

kettő szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 32-a.

Kertvárosban,

villamos megálló közelében 2 szobás mdoern magánház, október 1-re kiadó. Str. Matei Cantacuzino 60. Oradea. Telefon 802. sz. Dallos.

Kiadó

2 szoba, nagy előszoba, konyha és mellékhelyiség, október 1, vagy november 1-re. Oradea, Str. Mihail Sorbul 23.

Kiadó

kertes házban 3 szoba, fürdőszoba lakás november 1-re. Oradea, Str. Clordas 38. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Butorozott

2 szoba kiadó, fürdőszoba használattal. Oradea, Str. Academiei 2-a.

Kiadó

kétszobás, udvari lakás. Oradea, Str. Bratianu 61. a.i.a.t.

Különféle

Szőlősgazdák,

érett trágya kapható, Barátkynál, — Oradea, Str. Fabricelor 31. (telefon 760.)

Cserép- és palatető javításokat jutányosan készít Burzik Sándor cserépezőmester, Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Alkalmazás

Azonnalra

keresek egy mindenes lányt, jó bizonyítványal. Oradea, Str. Take Jonescu 41. szám.

Hentesüzletbe

kiszolgáló segéd felvétetik Barátkynál, Oradea, Str. Fabricelor 31.

Keresek

13—14 éves kisleányt, félnapos könnyű házmunkára. Cím a kiadóban.

Hosszu bizonyítvánnyal jóvaló, fiatal leányt szobalánynak felveszek azonnalra. Oradea, Str. Bucurestilor 3. szám.

Mindenes leányt

keresünk. Értekezni lehet Oradea, Episcopul Pavel-utca 24. szám.

Fehérmű varrónőt keresek hához: Petrovitsa, Oradea Str. Moldova 22. szám.

Megbízható bejárónő azonnali belépéssel, a déliótti órára felvétetik. Oradea, Str. Sztaroveszky 3. alatt.

Okl. óvónő

előkészítést vállal esetleg neveionőnek elmenne vidékre is. Tóth Magdolna, Oradea, Str. Rosiorilor 7. szám.